

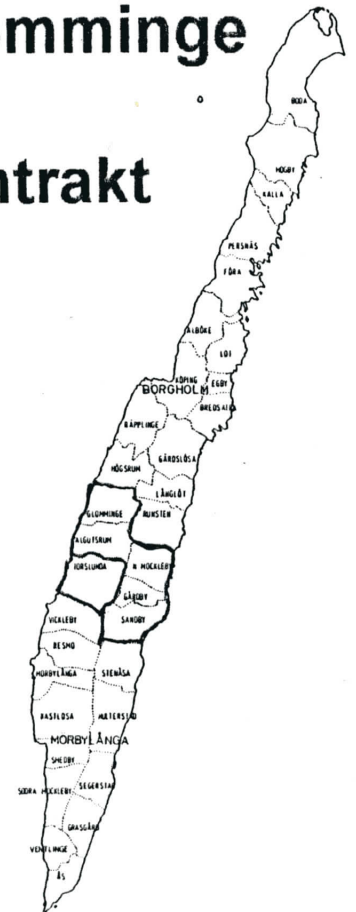
Erik Lindgren

POST-

historia från Toroslunda och Glömminge pastorat i Ölands södra kontrakt

Innehåll

Förord	sid	1
Färjestaden		2
Toroslunda		9
Översyn av krono- brevbäringen		11
Algutsrum		13
Glömminge		15
Gärdby		18
Norra Möckleby		21
Ölands Skogsby		27
Posthistorisk litteratur		28

Förord

Glömminge pastorat med de fem socknarna Glömminge, Algutsrum, Sandby, Gårdby och Norra Möckleby är det nordligaste av de fem pastoraten inom Ölands södra kontrakt. Torslunda socken bildar ett eget pastorat och jag har valt att i detta häfte berätta posthistoria även därifrån. Vart och ett av de öländska pastoraten bjuder på åtminstone någon avvikelse från normalt skeende inom posthistorien. Skandaler av olika slag har visat sig vara av särskilt läsvärde. Men det är inte min avsikt att fästa större avseende vid sådana avvikelser från den normala vardagsrutinen. Händelser i den postala utvecklingen som **inte** beror på människors oöverlagda handlingar är långt mera angenäma att forska i.

För Torslunda kan man inte undgå att ägna särskild uppmärksamhet åt att det inom socknen funnits ett förvaltningspostkontor, ehuru förhållandevis sent tillkommet genom att poststationen statushöjdes i anslutning till järnvägens tillkomst. Men socknen är också intressant såtillvida att den fick en poststation några år innan kronobrevbäringsreformen 1874 medförde ett stort tillskott av poststationer till Öland. Även Glömminge pastorat bjuder på någon avvikelse från den normala utvecklingen som läsaren skall finna i det följande.

Naturligtvis är det inte fråga om att beskriva postens utveckling i sin helhet på de olika orterna. Det blir i stället exempel på händelser av varierande slag som i någon mån belyser problem som uppstår i relationerna mellan Posten och samhället eller mellan Posten och dess anställda. I den mån jag lyckats få fram namn på poststationernas föreståndare och uppgifter om vid vilka tidsperioder de arbetat, har jag lämnat sådana uppgifter konsekvent. För järnvägspoststationer nämner jag dem som formellt hade postansvaret även om själva sysslan överläts på annan i järnvägens tjänst.

De olika orterna presenteras i den ordning de fått fasta postanstalter, tidsmässigt sett, med Färjestaden som den äldsta. Med den rör vi oss inom Torslunda pastorat och jag har därför valt att närmast efter Färjestaden presentera den kortlivade poststationen med namnet Torslunda.

Fyra av de därefter presenterade poststationerna har tillkommit samtidigt med Torslunda poststation som en följd av att ansvaret för kronobrevbärningen överfördes på postverket. De presenteras inbördes i bokstavsordning. Den resterande poststationen inom det här omhandlade området, Ölands Skogsby, utgör exempel på hur en järnväg mer eller mindre självklart tillförde området en poststation, i detta fall ungefär på den plats där Torslunda poststation en gång funnits. Järnvägen medförde för övrigt att några lantpoststationer flyttades till närliggande järnvägsstationer.

I citat har jag moderniserat stavningen men inte gjort några ingrepp i texten. Även orternas namn återges i modern stavning. Jag är öppen för synpunkter på häftet från mina läsare. Växjö i augusti 1993.

Färjestaden

I mars 1860 gav regeringen poststyrelsen rätt att "å lämplige ställen inrätta ett nytt slag av poststationer, vilka äro ämnade att, såsom speditionskontor, för mera avlägsna orter underlätta förbindelsen med närmaste postkontor eller postexpedition". Det fanns vid detta tillfälle blott 127 postkontor och 48 postexpeditioner samt 21 s k postuppsyningsmansplatser. Det var vårt lands hela bestånd av fasta postanstalter när regeringsbeslutet om poststationer togs. Beteckningen "ett nytt slag av poststationer" får ses mot bakgrunden av att postuppsyningsmansplatserna någon gång kallades poststationer med avvikelse från den formella beteckningen. Skillnaden mellan postkontor och postexpedition låg i klassificeringen och hade inte någon praktisk betydelse för "den korresponderande allmänheten".

De första poststationerna inrättades inte förrän året efter regeringsbeslutet, Öland fick då glädje av det genom att den 13 år gamla postuppsyningsmansplatsen i Böda organiserades som poststation den 15 februari 1861 och en ny poststation öppnades i Ottenby den 1 maj samma år. Man kunde ha väntat sig att en poststation öppnats samma år i Färjestaden, men så blev det inte. Det skulle dröja ytterligare tio år. Den kom till stånd sedan poststyrelsen konstaterat ett behov av en sådan under den tid av året då ångbåtstrafiken pågick.

I ett brev till postkontoret i Kalmar den 5 juni 1871 bekräftade poststyrelsen sitt beslut att öppna en poststation i Färjestaden den 1 juli 1871, "vilken postanstalt dock må hållas öppen endast under den tid av året då regelbunden ångbåtsförbindelse emellan Kalmar och Färjestaden äger rum". Till föreståndare utsågs handlanden Svante Johan Rosén och han tillerkändes ett arvode av 15 kr per månad. Efter sin första säsong, när färjetrafiken upphört och posten från fastlandet åter helt sändes via Revsudden - Stora Rör, skrev han här återgivna brev till poststyrelsen.

*Att undertecknad ej hadanefter
har tillfälle vara poststations-för-
ståndare vid Färjestaden, för jag här-
med ödmjuktigen anmäla,
Färjestaden den 23 November
1871.*

Svante Joh. Rosén

Det gick närmare två månader innan postmästaren i Kalmar sände Roséns brev vidare till poststyrelsen. Postmästaren uppgav sig inte ha kunnat finna någon lämplig efterträdare vid Färjestaden men föreslog den i Kalmar "boende f d våginspektoren Johan Vilhelm Lindvall, vilken förklarar sig villig övertaga nämnde befattning mot månatligt arvode av 30 riksdaler riksmünt". Detta kunde poststyrelsen inte acceptera utan vidare utan skrev den 25 januari 1872 till länsstyrelsen och begärde hjälp att finna någon som var villig att sköta posten i Färjestaden för lägre arvode.

Länsstyrelsen rådgjorde med kronofogden i Skogsby. Denne bekräftade postmästarens uppfattning om omöjligheten att finna en lämplig poststationsföreståndare i Färjestaden men tillade att "inom fögderiet cirkulerat en till Kungl. Generalpoststyrelsen ställd petition att postförbindelsen mellan Motet och fastlandet även under sommartiden måtte bibehållas vid Stora Rör, vilken petition erhållit underskrift av nästan hela den del av allmänheten i fögderiet, som kan anses hava någon nämnvärd korrespondens".

Om Stora Rör som viktig punkt i postförbindelsen med fastlandet har jag berättat i posthistoriskt häfte nr 209 "Posthistoria från Gärdslösa pastorat". Nu var det tal om att inte låta Färjestaden ta något av den glansen från Stora Rör, men länsstyrelsen uttryckte sig litet försiktigare när kronofogdens svar redovisades till poststyrelsen och någon annan än våginspektoren kunde inte föreslås.

Nu kunde Rosén ändå övertalas och poststationen öppnades åter när ångbåtssäsongen började 1872 och fungerade även under de tre följande åren. Med 1874 års ingång fick Öland 27 nya poststationer genom att postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen. Detta påverkade dock inte förhållandena i Färjestaden, men Torslunda socken fick en ny poststation med namnet Torslunda, om vilken berättas i nästa avsnitt.

En översyn redan efter ett år av 1874 års organisation ledde till stora förändringar av det etablerade postnätet. Den medförde bland annat nya postlinjer och indragning av några poststationer redan under 1876. För Färjestaden blev följden att 1875 var det sista "provisoriska" året och när poststationen öppnades följande år var den inte längre säsongbetonad. Det blev sålunda en åretrunt-poststation från och med den 1 april 1876.

Efter överläggningar med postala instanser redovisade länsstyrelsen sina synpunkter på omorganisationen i ett 13 sidor långt brev till poststyrelsen den 15 juli 1875. Där i hette det bland annat

"att i allmänhet eller så länge daglig ångbåtsförbindelse emellan Kalmar och Färjestaden äger rum, ävensom vintertiden om och när sundet däremellan är belagt med körbar is, posten emellan fasta landet och Öland måtte överföras på denna led i stället för att taga omvägen över Revsudden och Stora Rör;

att denna postbefordran måtte ske sex gånger fram och åter i varje vecka; att posten, sedan den från Kalmar kommit över till Färjestaden, befordras vidare å två skilda linjer, den norra och den södra sträckande sig, den norra, från Färjestaden förbi Algutsrum och Glömminge till Stora Rörs

Färjestaden

I mars 1860 gav regeringen poststyrelsen rätt att "å lämplige ställen inrätta ett nytt slag av poststationer, vilka äro ämnade att, såsom speditionskontor, för mera avlägsna orter underlätta förbindelsen med närmaste postkontor eller postexpedition". Det fanns vid detta tillfälle blott 127 postkontor och 48 postexpeditioner samt 21 s k postuppsyningsmansplatser. Det var vårt lands hela bestånd av fasta postanstalter när regeringsbeslutet om poststationer togs. Beteckningen "ett nytt slag av poststationer" får ses mot bakgrunden av att postuppsyningsmansplatserna någon gång kallades poststationer med avvikelse från den formella beteckningen. Skillnaden mellan postkontor och postexpedition låg i klassificeringen och hade inte någon praktisk betydelse för "den korresponderande allmänheten".

De första poststationerna inrättades inte förrän året efter regeringsbeslutet, Öland fick då glädje av det genom att den 13 år gamla postuppsyningsmansplatsen i Böda organiserades som poststation den 15 februari 1861 och en ny poststation öppnades i Ottenby den 1 maj samma år. Man kunde ha väntat sig att en poststation öppnats samma år i Färjestaden, men så blev det inte. Det skulle dröja ytterligare tio år. Den kom till stånd sedan poststyrelsen konstaterat ett behov av en sådan under den tid av året då ångbåtstrafiken pågick.

I ett brev till postkontoret i Kalmar den 5 juni 1871 bekräftade poststyrelsen sitt beslut att öppna en poststation i Färjestaden den 1 juli 1871, "vilken postanstalt dock må hållas öppen endast under den tid av året då regelbunden ångbåtsförbindelse emellan Kalmar och Färjestaden äger rum". Till föreståndare utsågs handlanden Svante Johan Rosén och han tillerkändes ett arvode av 15 kr per månad. Efter sin första säsong, när färjetrafiken upphört och posten från fastlandet åter helt sändes via Revsudden - Stora Rör, skrev han här återgivna brev till poststyrelsen.

*Att undertecknad ej hadanefter
har tillfälle vara poststations-för-
ståndare vid Färjestaden, för jag här-
med ödmjukligen anmäla.
Färjestaden den 23 November
1871.*

Svante J. Rosén

Det gick närmare två månader innan postmästaren i Kalmar sände Roséns brev vidare till poststyrelsen. Postmästaren uppgav sig inte ha kunnat finna någon lämplig efterträdare vid Färjestaden men föreslog den i Kalmar "boende f d våginspektoren Johan Vilhelm Lindvall, vilken förklarar sig villig övertaga nämnde befattning mot månatligt arvode av 30 riksdaler riksmünt". Detta kunde poststyrelsen inte acceptera utan vidare utan skrev den 25 januari 1872 till länsstyrelsen och begärde hjälp att finna någon som var villig att sköta posten i Färjestaden för lägre arvode.

Länsstyrelsen rådgjorde med kronofogden i Skogsby. Denne bekräftade postmästarens uppfattning om omöjligheten att finna en lämplig poststationsföreståndare i Färjestaden men tillade att "inom fögderiet cirkulerat en till Kungl. Generalpoststyrelsen ställd petition att postförbindelsen mellan Motet och fastlandet även under sommartiden måtte bibehållas vid Stora Rör, vilken petition erhållit underskrift av nästan hela den del av allmänheten i fögderiet, som kan anses hava någon nämnvärd korrespondens".

Om Stora Rör som viktig punkt i postförbindelsen med fastlandet har jag berättat i posthistoriskt häfte nr 209 "Posthistoria från Gärdslösa pastorat". Nu var det tal om att inte låta Färjestaden ta något av den glansen från Stora Rör, men länsstyrelsen uttryckte sig litet försiktigare när kronofogdens svar redovisades till poststyrelsen och någon annan än våginspektoren kunde inte föreslås.

Nu kunde Rosén ändå övertalas och poststationen öppnades åter när ångbåtssäsongen började 1872 och fungerade även under de tre följande åren. Med 1874 års ingång fick Öland 27 nya poststationer genom att postverket tog över ansvaret för kronobrevbäringen. Detta påverkade dock inte förhållandena i Färjestaden, men Torslunda socken fick en ny poststation med namnet Torslunda, om vilken berättas i nästa avsnitt.

En översyn redan efter ett år av 1874 års organisation ledde till stora förändringar av det etablerade postnätet. Den medförde bland annat nya postlinjer och indragning av några poststationer redan under 1876. För Färjestaden blev följden att 1875 var det sista "provisoriska" året och när poststationen öppnades följande år var den inte längre säsongbetonad. Det blev sålunda en åretrunt-poststation från och med den 1 april 1876.

Efter överläggningar med postala instanser redovisade länsstyrelsen sina synpunkter på omorganisationen i ett 13 sidor långt brev till poststyrelsen den 15 juli 1875. Där i hette det bland annat

"att i allmänhet eller så länge daglig ångbåtsförbindelse emellan Kalmar och Färjestaden äger rum, ävensom vintertiden om och när sundet däremellan är belagt med körbar is, posten emellan fasta landet och Öland måtte överföras på denna led i stället för att taga omvägen över Revsudden och Stora Rör;

att denna postbefordran måtte ske sex gånger fram och åter i varje vecka; att posten, sedan den från Kalmar kommit över till Färjestaden, befordras vidare å två skilda linjer, den norra och den södra sträckande sig, den norra, från Färjestaden förbi Algutsrum och Glömminge till Stora Rörs

postexpedition, vidare till Borgholm samt därifrån förbi Råpplinge, Störlinge, Långlöt, Runsten och Norra Möckleby tillbaka till Färjestaden, och den södra från Färjestaden förbi Vickleby och Resmo till Mörbylånga köping, därifrån förbi Kastlösa, Smedby och Södra Möckleby till Ottenby samt vidare på östra landsvägen förbi Gräsgård, Segerstad, Hulterstad och Stenåsa till Gårdby poststation, och därifrån tillbaka till Färjestaden; med iakttagande dock å såväl norra som södra linjen, att posten växelvis färdas tre gånger i veckan västra landsvägen fram och östra landsvägen åter men de övriga tre gångerna tvärt om;

att de, antagligen korta tider, då sundet mellan Kalmar och Färjestaden icke kan befaras med ångbåt eller på is, posten bör på samma sätt, som nu, överföras från Revsudden till Stora Rör och tvärtom, samt att posten, efter att hava överkommit till Stora Rör befordras vidare därifrån sex gånger i veckan".

I stora drag följde poststyrelsen förslaget, som i huvudsak genomfördes den 1 april 1876. Därmed fick Färjestaden högre status som postort. Garvaren J F Ljungkrantz var föreslagen till poststationsföreståndare, men hans krav på 500 kr om året för att sköta poststationen kunde inte accepteras. Valet föll därför på Svante Johan Rosén. När han skulle skriva under det avtal som skulle gälla från den 1 april 1876 utan att vara säsongbetonat, skrev kronofogde Wellin i Vickleby bl a följande till länsstyrelsen i Kalmar:

"Förordnandet för handlanden S J Rosén å Färjestaden att förestå poststationsföreståndarebefattningen å berörda ställe varder härhos ödmjukligen återlämnat, enär Rosén, som sannolikt kommer att snart flytta från Färjestaden, vägrat att åtaga sig berörda befattning.

På Färjestaden eller i närheten därav finnes ingen annan person att föreslå till befattningens övertagande än garvaren J F Ljungkrantz; och denne har jämväl förklarar sig villig därtill, men endast med villkor, att lönen bestämdes till femhundra kronor om året".

Kronofogden misstog sig, kan man säga, för med ett brev till poststyrelsen den 24 februari 1876 anmälde sig Amanda Callerström som sökande till befattningen som poststationsföreståndare i Färjestaden "såvida uti årlig lön beviljas 300 kronor ty under ett sådant belopp är omöjligt kunna leva". Postmästare Schönbeck i Kalmar förordade ansökan och poststyrelsen antog henne som föreståndare från den 1 april 1876. I ett brev daterat den 4 april 1876 sände länsstyrelsen till poststyrelsen Amandas lösen på sex kronor för det utskrivna kontraktsexemplaret jämte poststyrelsens duplettexemplar. Posttidtabellen för den då fastställda ringlinjen från Färjestaden fick detta utseende.

Färjestaden—Borgholm— Norra Möckleby—Färjestaden. (Från den 1 april 1876.)									
M. O. F.	—	7,30	f. m.	1,0	Färjestadens poststation.....	T. Th. L.	8,45	—	e. m.
M. O. F.	8,45	9,0	f. m.	0,6	Glömminge poststation	T. Th. L.	7,15	7,30	e. m.
M. O. F.	9,45	10,45	f. m.	1,0	Stora Rörs postexpedition...	T. Th. L.	5,30	6,30	e. m.
M. O. F.	1,0	2,0	e. m.	1,2	Borgholms postexpedition ...	T. Th. L.	2,15	3,15	e. m.
M. O. F.	3,30	3,45	e. m.	0,8	Störlinge poststation.....	T. Th. L.	12,30	12,45	e. m.
M. O. F.	4,45	5,0	e. m.	0,5	Långlöts poststation	T. Th. L.	11,15	11,30	f. m.
M. O. F.	5,45	6,0	e. m.	0,5	Runstens poststation	T. Th. L.	10,15	10,30	f. m.
M. O. F.	6,45	7,0	e. m.	1,3	Norra Möckleby poststation	T. Th. L.	9,15	9,30	f. m.
M. O. F.	8,45	—	e. m.	7,6	Färjestadens poststation.....	T. Th. L.	—	7,30	f. m.

Amanda Callerströms beslut att söka befattningen som poststationsföreståndare var inte så väl genomtänkt. Hon hade bara fungerat som sådan i en dryg vecka, när hon kom underfund med arbetets omfattning och framför allt tillhörande omkostnader för lokal och övriga expenser, vilka skulle tackas av hennes ringa lön. Kontraktet gällde med en uppsägningstid på tre månader. Därmed var hon väl medveten när hon skrev följande den 9 april 1876:

"Min innehavande befattning såsom poststationsföreståndare i Färjestaden får jag härmed uppsäga till avflyttning 3 månader härefter".

När postmästare Schönbeck sänt hennes uppsägning jämte kontraktet vidare till poststyrelsen skrev man därifrån till länsstyrelsen den 18 april med begäran om förslag på ny lämplig föreståndare. Innan länsstyrelsen svarade hade extra postiljonen Carl Albert Aspling hunnit skriva det här på nästa sida återgivna brevet till poststyrelsen.

Asplings brev hade sänts via postmästaren i Kalmar som i sin tur hade överlämnat det till länsstyrelsen. Det återropades i länsstyrelsens svar till poststyrelsen den 24 maj 1876 och Aspling antogs till poststationsföreståndare från och med den 19 juli 1876.

Det var väl litet för mycket för Aspling att sköta såväl postiljonstjänsten som att ansvara för poststationen och dessutom sköta arrendet av gästgivaregården med tillhörande utskänkning av spirituosa. Hemmansägaren Elias Nilsson förhyrde av Peter Eriksson på Torsborg i Torslunda socken lägenheten Färjestaden och hade i sin tur arrenderat ut den till Aspling. När denne blev försatt i konkurs i början av 1878, återtog Elias Nilsson utskänkningsrätten och sade upp Aspling till avflyttning. Då denne inte ville flytta godvilligt, begärde Nilsson av länsstyrelsen hans avhysning.

Undertecknad eller poststyrelsen, samt
 på annan öfvertaget gästgivargården
 i Färjestaden, för händelse nämnda mig
 som behöfver till poststationsföreståndare
 befattningen därstädes, med utseende
 af de länsförmän, samt en med mig
 förmedles kunnskaps med befattningen
 förmedla; skiljande jag dock med mig
 mest att fö. såsom eller poststyrelsen till
 nämnda: Poststyrelsen genom Poststyrelsen
 Kalmar den 26 Maj 1876.

Aspling

Ansökan förordas af

Schönbeck

Detta var inte någon enkel sak för länsstyrelsen, för enligt Asplings avtal med poststyrelsen skulle han ta emot och lämna ut post i Färjestaden i gästgivargården. Med Elias Nilsson fanns inget avtal och när denne vände sig till borgmästaren Alfr. Hagman i Kalmar för att få hjälp, antecknade Hagman på Nilssons brev: "Denna ansökan kan icke till någon min åtgärd föränleda. Kalmar den 26 mars 1878". Notarius Publicus i Kalmar Oskar Mellin, till vilken Nilsson också vände sig, svarade att "poststyrelsen uti den ifrågavarande saken ej hade något att skaffa med Elias Nilsson".

Nu vände sig Elias Nilsson själv i ett brev till poststyrelsen den 8 april 1878. Han anhöll "ödmjukligen att Generalpoststyrelsen behagade förständiga bemälda C A Aspling att genast borttaga det avskiftade expeditionsrummet samt att poststationen på annat å platsen eller däromkring passande ställe bliver förflyttad, emedan i anseende till det ringa utrymme som på gästgivargården finnes, inget rum därstädes till sagda ändamål kan upplåtas; och då jag dels redan hos Kungl. Maj:ts Befallningshavande i Kalmar sökt handräckning att få Herr Aspling avhyst ifrån övriga av honom utan vidare rättighet eller tillåtelse begagnade rum härstädes, och dels enligt vidfogade handlingar genom vederbörande Ämbetsmyndigheter underrättat Herr Postinspektoren Schönbeck i Kalmar om förhållandet, men då detta ej medfört åsyftad verkan, utan Herr Aspling likafullt fortfar att begagna det ovannämnda rummet; så nödgas jag hos Generalpost-

styrelsen anmäla förhållandet under begäran att de av Herr Aspling utan rättighet eller vidare tillåtelse begagnade rum för postens expedierande, måtte borttagas och annan lämplig lägenhet för densamma anskaffa".

En poststationsföreståndare som försattes i konkurs brukade omedelbart beviljas ledighet från sin befattning och inte återinsättas förrän undersökning gett vid handen att det varit fråga om en "ärlig konkurs". Här kan man notera att poststyrelsen inte hade underrättats om att Aspling försatts i konkurs redan den 9 januari 1878. Jag har inte kunnat finna om det berodde på försumlighet av Asplings överordnade postmästare eller om det fanns andra orsaker. Nu reagerade poststyrelsen genast på Elias Nilssons brev och skrev till postmästaren i Kalmar den 12 april 1878 med begäran om förklaring från Aspling och order om att "därest han är i konkurs och således ej kan fullgöra tjänst förordna om befattningens uppehållande".

Det resulterade i att Aspling daterade en formell anhållan den 15 april 1878 "att ifrån sagde befattning bliva befriad". Han föreslog samtidigt garverifabriören Johan Fredrik Ljungkrantz till befattningen och bifogade en ansökan från denne.

I den händelse Kongl. Postkontoret i Kalmar behagar endtlediga Poststationsföreståndaren Herr C. A. Aspling från den befattning han innehar vid Poststationen i Färjestaden, så förklarar jag mig villig att öfvertaga densamma; den dag som Herr Aspling dervid afstär samt öfren upplåta posten de lokal dertill.

Färjestaden den 10 April 1878.

Ljungkrantz

Egenhändig namntekning Ljungkrantz

Postinspektör
 Godkänningsakt för
 av Störberg - Rosenborg

Postmästare Schönbeck sände den 16 april 1878 båda skrivelserna till poststyrelsen och bekräftade att Aspling var försatt i konkurs samt förklarade att Ljungcrantz var lämplig för befattningen och dennes bostad bäst belägen för poststationen. Denne blev inte tillsatt utan blott förordnad "tills vidare så länge Aspling är av konkursen förhindrad att befattningen uppehålla". Sedan Schönbeck insänt prästbetyg för Ljungcrantz beslöt poststyrelsen den 9 maj 1878 att teckna kontrakt med honom.

Därmed började en lång verksamhetsperiod för Johan Fredrik Ljungcrantz som med avbrott under fyra månader 1882 för hans konkurs och under en ny period 1892 för hans andra konkurs fortsatte fram till och med september 1909. Hans årsarvode höjdes genom poststyrelsens beslut den 5 september 1899 från 300 till 450 kronor.

Ljungcrantz hade många järn i elden och torde knappast ha hunnit med att själv alltid sköta postgöromålen. Några väsentliga anmärkningar har jag inte funnit men kan som exempel nämna att postmästaren i Kalmar i sin inspektionsrapport till poststyrelsen den 5 november 1883 anförde "att en mängd gamla obeställbara brev funnos i stationen kvarliggande, vadan vederbörande stationsföreståndare förstodigades att genast till överordnat postkontor insända breven ifråga".

Efter framställning från poststyrelsen öppnades ett förvaltningspostkontor i Färjestaden den 1 oktober 1909. Detta innebar indragning av poststationen och uppsägning av Ljungcrantz. Under det nya postkontoret förlades en del poststationer och postföringar som tidigare tillhört Kalmars förvaltningsområde. Det var poststationerna i Glömminge, Gårdby, Hulterstad, Kastlösa, Ottenby, Stenåsa, Södra Bårby, Ventlinge, Vickleby, Ölands Gräsgård, Ölands Näsby, Ölands Segerstad och Ölands Smedby.

Från Norrland flyttade nu förste postexpeditören Johan Leonard Petersson sedan han på ansökan blivit utnämnd till postmästare i Färjestaden. Han sökte befordran till Åstorp och utnämndes till den befattningen i oktober 1917 men ångrade sig och sökte tillbaka till Färjestaden, där han utnämndes på nytt i november samma år. Vid 67 års ålder pensionerades han den 1 oktober 1929 och efterträddes av Frans Edvard Knöös som satt i chefsstolen under tio år. De följande cheferna för Färjestadens förvaltningspostkontor var Nils Reinhold Hellmansson (1939-1942), Gunnar Edqvist (1942-1944), Emanuel Jönsson (1944-1950), Bengt Olof Magnus Broberg (1950-1956) och Ivan Lennart Kristensson (1956-1979). Den sistnämnde fick uppleva att postkontoret klassades ned till postexpedition 1968. Han miste därmed sitt förvaltningsområde men valde att stanna kvar som stationsmästare, d v s den tidens titel för chefer vid postexpeditioner. Han fick vara med om ännu en omorganisation vilken innebar att benämningen postexpedition byttes mot lokalpostkontor 1977. Han efterträddes 1979 av Eva Adolfsson. Senare har Sara Rudestig fått ta över ansvaret för service till de drygt 4000 hushåll som har postadress Färjestaden.

Personaluppgift

för år 1875

från

Poststationen i *Torslunda*
som f. n. lyder under *Södra Post postexpedition*

Undertecknad poststationsföreståndare är född *a 2/4 1818*

antogs till e. o. tjänsteman vid Postverket

och förordnades till nu innehavande befattning *av Jan. 1874*

är härförutan *Aprotektare*

och har förut, enligt förordnande den varit poststations-

föreståndare i under år.

den *14* januari 1875

A. Petersson

Torslunda

1874-01-01--1876-03-31

I Torslunda antogs apotekaren A Strömstedt till föreståndare för den poststation som öppnades i Skogsby med 1874 års ingång i anslutning till att ansvaret för kronobrevbäringen överfördes på postverket. Strömstedt fick enligt poststyrelsens beslut den 15 december 1873 100 kr i årsarvode för sitt bestyr med posten, samma belopp som de övriga 13 nya poststationsföreståndarna inom södra motets fögderi.

Under en relativt lång period skrev poststationsföreståndarna i vårt land varje år under en personaluppgift av det utseende som framgår av illustrationen på föregående sida. Enstaka gånger, som i detta fall för Strömstedts andra personaluppgift, satte föreståndarna ett avtryck av datumstämpeln på formuläret.

En översyn av postorganisationen på Öland gjordes drygt ett år efter dess genomförande. I samråd mellan poststyrelsen och länsstyrelsen genomfördes vissa ändringar. Förslag till sådana preciserades i länsstyrelsens brev till poststyrelsen den 15 juli 1875, i vilket följande noterades om poststationen i Torslunda:

"Torslunda station, nu förlagd i Skogsby 1/10 mil söder om Torslunda kyrka, bör, därest Färjestaden bliver postens allmänna överfartsställe, förflyttas till Färjestaden, som, när körbar genväg begagnas, ligger föga mer än 1/4 mil från sagde kyrka".

Som framgår av det inledande kapitlet om Färjestaden, genomfördes denna tanke den 1 april 1876, då den tidigare säsongbundna poststationen i Färjestaden öppnades för gott. Den sista dagen för poststationen i Torslunda blev sålunda den 31 mars 1876. I ortstämpelkatalogerna finns beteckningen (s Färjestaden) för Torslunda, men detta skall således inte tolkas som att poststationens namn ändrades till Färjestaden utan som ändrad belägenhet av postanstalten. Den tolkningen framgår också tydligt av förklaringarna i Facits numera mycket förbättrade utgåva, en värdefull tillgång för hembygdssamlare filatelister och andra hembygdsvänner.

Poststationen med namnet Torslunda blev sålunda bara 2 år och 3 månader gammal. Utöver Färjestaden skulle socknen få en annan poststation långt senare och inte långt från platsen för den ursprungliga. Det var järnvägen öppnades för allmän trafik som poststationen med namnet Ölands Skogsby öppnades där (sista avsnittet i detta häfte).

Översyn av kronobrevbäringsreformen

I föregående avsnitt om Torslunda har jag kort nämnt att denna poststation kom till genom den omorganisation som genomfördes för postverket med 1874 års ingång. Många av mina läsare har i andra häften redan läst om de stora förändringarna men jag finner det lämpligt att här kort redovisa något av vad de innebar.

"Kvistarna i trädet var kronobrevbäringen och grenarna motsvarade postverkets eget transportnät". Så kan man uttrycka skillnaden mellan två gamla system, som löpte samtidigt ända fram till 1870-talet. Med början 1874 inlemmades det äldsta systemet i systemet från 1636, det år som betecknas som svenska postverkets födelseår.

Kronobrevbäringen var ett nät för regeringens förbindelser med de olika landsändarna. Det hade redan en vid förgrening, när postverkets linjer började byggas ut. Postverkets nät var länge otillräckligt och kunde i många fall inte användas för befordran av brev mellan exempelvis landshövding, kronobefallningsmän och präster.

Kronobrevbäringsnätet var på åtskilliga punkter sammanlänkat med riksnätet. Därför utnyttjade kronobrevbäringen postverkets nät på vissa delsträckor, längre än det egna finmaskiga. Postverkets tillkomst innebar således en lättad i kronobrevbäringsorganisationen.

1860 års regeringsbeslut om poststationer på landsbygden (varom jag berättat i avsnittet om Färjestaden) ledde inte till att särskilt många nya postlinjer tillkom. Till en början lades under den följande tioårsperioden de flesta nya poststationer, som inte var förenade med järnväg, utmed redan befintliga postlinjer. Men poststationerna blev nya anknypningspunkter till kronobrevbäringsnätet som sålunda förstärktes fortlöpande.

Efter remissbehandling följde en proposition till 1873 års riksdag, enligt vilken postverket skulle anordna nya postgångar efter överenskommelser som träffades preliminärt med länsstyrelserna. Därigenom blev den organisation som dittills funnits som en länk mellan bl a kronofogde, länsmän, häradshövdingar och nämndemän inlemmad i det allmänna postnätet. Detta skulle dessutom kompletteras med poststationer, "en i varje socken, om så behövdes".

På tre år, räknat från 1874, ökade därigenom antalet poststationer med ca 1300. Ändå kom många socknar att känna sig förfördelade genom att de inte fick egna poststationer.

Omorganisationen blev dyrbar för postverket. Redan i september 1875 började man undersöka vilka möjligheter till besparing som fanns och i en framställning till regeringen ett år senare sökte poststyrelsen sanktion för att pröva "vilka stationer, som i anseende till synnerligen obetydlig rörelse, böra indragas". Därmed togs det första steget till lantbrevbäring, en nyhet som introducerades 1878. Innan man kom så långt hade några av de minsta poststationerna blivit indragna. Det finns åtskilliga sådana exempel i Ölands posthistoria. Dessutom hör Öland till de få pionjärområdena för lantbrevbäring 1878.

I förberedelser för kronobrevbäringens avskaffande skickade poststyrelsen cirkulärskrivelser till landshövdingarna den 20 februari och den 30 maj 1873. Länsstyrelsen i Kalmar lämnade i flera brev till poststyrelsen under 1873 kronofogdarnas "yttranden och förslag rörande de åtgärder som till den ordinarie kronobrevbäringens ersättande med nya postgångar borde vidtagas".

Poststyrelsen prövade dessa förslag och meddelade i ett brev den 15 december 1873 till landshövdingen i Kalmar sitt beslut att inrätta vissa specificerade nya postgångar och poststationer. De rörde sig om 27 nya poststationer och ett mindre antal gångposter från och med 1874 års ingång inom Ölands båda mot.

*Poststationsföreståndarna i Algutsrum och
Mörbylånga tillfrågas huruvida de vilja fortfa-
ra de från nästa års början och tills vidare bestrida
föreståndare befattningen vid nämnda poststationer
samt med sin egen underskrift tecknas här nedan
i Kalmar Post kontor den 22 December 1875.*

*A. Schönbeck
jag underteknade öfver mig fortfarande
Posttjänstens befattningen vid Algutsrum
den 23/12 75.
C. M. Söderlund*

*Jag underteknade öfver mig fortfarande
förste Poststations befattningen vid
Mörbylånga Poststation, den 23 December 1875
med 50 Kronors förhöjning per år
U. Lundquist*

Algutsrum

1874-01-01--1876-03-31

1909-11-25--1961-09-30

Till föreståndare för poststationen i Algutsrum, som öppnades med 1874 års ingång, antogs hemmansägaren Per August Jönsson med 100 kr i årsarvode. Han skilde sig från sina kolleger såtillvida att han vägrade betala lösen för sitt förordnande, sex kronor. Detta återsände länsstyrelsen till poststyrelsen i ett brev den 4 april 1874, sedan poststyrelsen efter underrättelsen om lösenvägran hade tillsatt en annan föreståndare genom beslut den 17 mars 1874. Postmästaren i Stora Rör var närmaste chef och fick sig nu i stället underställd änkan Christina Maria Söderlund.

I avsnittet om Torslunda i detta häfte har jag nämnt om den översyn som gjordes redan 1875 av postorganisationen på Öland. I det sammanhanget hade man ursprungligen tänkt att försöka genomföra motiverade ändringar redan vid årsskiftet 1875/1876 men av skilda anledningar fick det anstå till den 1 april 1876. Bland de poststationer som då fick stryka på foten, som man säger ibland, fanns poststationen i Algutsrum.

Postmästaren i Kalmar hade garderat sig för att preliminärt gjorda uppsägningar inte skulle behöva tillämpas vid årsskiftet utan flyttas fram tills vidare. Han fick underskrifter från poststationsföreståndarna i Algutsrum och Mörbylånga om att de från 1876 års början ville vara kvar tills vidare, som framgår av den här förminskade illustrationen.

Länsstyrelsens förslag beträffande ändring i Algutsrum framgår av bifogade utdrag ur brevet till poststyrelsen den 15 juli 1875, där två postföringslinjer föreslogs utgå från Färjestaden under tidsperioder då ångfärjetrafiken från Kalmar kunde uppehållas, varav

"den norra, från Färjestaden förbi Algutsrum och Glömminge till Stora Rørs postexpedition, vidare till Borgholm samt därifrån förbi Råpplinge, Störlinge, Långlöt, Runsten och Norra Möckleby tillbaka till Färjestaden. ---

Algutsrums station i socknen av samma namn föreslås till indragning så vida post kommer att på föreslaget sätt sex gånger i veckan gå förbi Algutsrum, varifrån avståndet är till Glömminge endast omkring ½ mil."

I detta avseende genomfördes länsstyrelsens förslag och med mars månads utgång 1876 var sagan all för poststationen i Algutsrum. De som anlitat den fick hämta post och tidningar på poststationen i Färjestaden. Senare anställdes ett kommunombud utan lön från postverket. Handlanden A G Nyman fick det uppdraget och han lät sina kunder hämta post i affären vid kyrkan.

I längden tyckte man att en poststation behövdes och det behovet accentuerades när Nyman flyttade från Algutsrum några år in på det nya seklet. Visserligen övertog den nye handlanden August Petersson Nymans postuppgift och tillerkändes till och med 25 kronor om året av socknens

medel för besväret. Dessutom fick var och en som hämtade eller lämnade brev betala 2 öre extra till handlanden för besväret. För transporten till och från Färjestaden svarade handlanden som väl ändå hade andra affärer att utträta samtidigt.

Kommunalstämman den 21 december 1907 tog upp frågan om socknens behov av en poststation. Riksdagsmannen Adolf Johansson i Möllstorp fick uppdraget att föra ärendet till poststyrelsen. Det ledde inte till något omedelbart resultat, bland annat därför att öns postorganisation var i stöpsleven på grund av pågående järnvägsbyggnad. När denna var klar och ett antal förenade post- och järnvägsstationer öppnades utmed banan, inrättades också en lantpoststation i Algutsrum den 25 november 1909. Handlanden August Petersson antogs till föreståndare, till en början med 120 kr i årsarvode, vilket höjdes till 150 kr från 1911 års ingång, två år senare till 240 kr och från och med 1916 till 300 kr.

Det avtal som fanns med August Petersson, gällande från 1924 års ingång, då nya grunder för poststationsföreståndarnas löner började tillämpas, gav honom 660 kr om året i ersättning. Det avtalet innehöll bl a följande klausul: *"Poststationsföreståndaren skall utan kostnad för postverket transportera posten från poststationen i Algutsrum till vägskälet vid stora landsvägen, den väg som automobilpostföraren å linjen Borgholm-Färjestaden begagnar sig av, samt från sagda vägskäl åter till poststationen i omedelbar anslutning till postföringen Borgholm-Färjestaden på sätt postdirektören i Östra distriktet eller postmästaren i Färjestaden närmare bestämmer".*

August Petersson avled den 8 mars 1928 och dottern Elisabeth Petersson, som hade fullgjort postärendena på faderns ansvar sedan 1913, blev nu formellt föreståndare under de närmast följande åren. Klausulen om transport till vägskälet utan kostnad för postverket hävdes så småningom och från den 1 juli 1930 fick Elisabeth 180 kr om året i transportanslag. Extra fjärdingsmannen och kyrkväktaren Anders Mattias Nyman tog över den 1 februari 1933. Poststationens flyttning därigenom betydde ingen större ändring för kunderna, eftersom Nyman också bodde i kyrkans närhet.

Den 1 mars 1954 tog Stig Willy Tibert Johansson över poststationen. Han hade varit löspostutdelare 1946-1951 och därefter lantbrevbärare till dess han utnämndes till poststationsföreståndare.

Till lantbrevbäringslinjen Färjestaden - Algutsrum anknöts hushållen i Algutsrum, när poststationen drogs in med september månads utgång 1961 och Stig Johansson blev själv lantbrevbärare på linjen och var verksam som sådan till sin pensionering på hösten 1974.

Glömminge

1874-01-01--1966-03-31

Skolläraren C E Wahlin utsågs med 100 kr i årsarvode till föreståndare för poststationen i Glömminge, när den öppnades med 1874 års ingång. Första verksamhetsåret såldes där frimärken för 90 kr och år 1875 för 116 kr. Det var nog för att den överordnade postmästaren, August Kempe i Stora Rör, inte föreslog poststationen till indragning, när han redovisade poststationernas omsättning till poststyrelsen i ett brev den 15 januari 1876.

Poststationen i Glömminge fanns sålunda kvar efter den omorganisation den 1 april 1876, då flera öländska poststationer drogs in. Den blev den första anhalten på den nya ringlinjen som utgick från Färjestaden enligt tidtabellen på sid 5 i detta häfte.

Den 29 augusti 1878 skrev Wahlin till generalpoststyrelsen och begärde befrielse från uppdraget att vara poststationsföreståndare på grund av att andra tjänsteåligganden förhindrade honom att sköta posten. Efter kontakt med postmästaren i Stora Rör och länsstyrelsen beslöt poststyrelsen tillsätta Thekla Maria Ånelius som ny föreståndare.

Det blev efter hand andra personer som fick svinga datumstämpeln i Glömminge. Redan några år efter att Thekla Maria tillträtt, var det åter en man som gjorde det. Han nämns i förbigående i inspektionrapporten från postinspektorn i Kalmar till poststyrelsen den 5 november 1883. Länspostmästarna (en tid med postinspektors titel) hade poststyrelsens uppdrag att göra inspektionerna över stora områden. Postinspektorn i Kalmar skrev bland annat:

"Poststationsföreståndaren i Glömminge hade hittills uppburit en avgift av 3 öre för avisering av ankommande rekommenderade brev och assurerade försändelser, om olagligheten varav han nu erinrades, och skulle ej heller avgiften vidare utkrävas".

Nu följde nya föreståndare för poststationen i Glömminge, bland dem lantbrukaren P A Hanbert (1895-1897) som kunde glädje sig åt att årsarvodet höjts till 150 kr, pigan Emmy Carolina Carlsdotter (1897-1900) och småskollärarinnan Alma Viktoria Karlsson (1900-1902). Omkring ett kvarts sekel efter sin första tjänsteperiod återtog folkskolläraren Carl Edvard Wahlin befattningen den 18 april 1902, nu med 200 kr i årsarvode.

Under hans tid blev Kalmar det överordnade postkontoret genom att postkontoret i Stora Rör degraderades till poststation den 1 april 1907. Inte länge därefter, eller den 1 oktober 1909 fördes poststationen över till Färjestadens förvaltningsområde. Vid 1909 års ingång hade årsarvodet för poststationens skötsel höjts till 250 kronor, något som således kom efterträdaren, handlanden Anna Amanda Kristina Pettersson till godo, när hon tog över den 1 september 1913.

Gårdby

1874-01-01--1967-05-31

Hemmansägaren Lars Petersson blev den förste föreståndaren för poststationen med namnet Gårdby. Den öppnades med 1874 års ingång vid uppbyggnaden av det poststationsnät som i förening med några nya postgångar skulle ersätta kronobrevbäringen.

Peterssons årsarvode blev 100 kr. Den 19 september 1874 anmälde kronofogden A Wellin i Vickleby brevledes till länsstyrelsen att Lars Petersson hade avlidit den 10 september. Postmästare August Kempe i Stora Rör hade anmält samma sak i ett brev till poststyrelsen den 15 september och då föreslagit hemmansägaren Olof Jonsson till Peterssons efterträdare. I väntan på besked lät Kempe Peterssons änka Emma Helena uppehålla befattningen som poststationsföreståndare. Hon hade gjort detta även under mannens sjukdom.

Poststyrelsen godtog förslaget och Olof Jonsson blev föreståndare. Efter den uppföljning av resultatet av de nya poststationerna som poststyrelsen hade påbjudit i ett cirkulär till postmästarna i september 1875 kunde postmästare Kempe anmäla till poststyrelsen i januari 1876 att uppbörderna i Gårdby hade varit närmare 250 kr under 1874 och ungefär lika mycket under 1875. Det var således en betryggande marginal till den schablonmässiga kostnaden för poststationen genom ett årsarvode på 100 kr och någon indragning av poststationen i Gårdby tycks inte ens ha förts på tal.

Även Olof Jonsson drabbades av döden under sin aktiva tid. Han avled den 26 november 1883 och hans son Johan August Olsson förordnades att uppehålla befattningen i väntan på att en ordinarie efterträdare tillsattes. Johan August begärde emellertid att årsarvodet skulle höjas från 100 till 150 kr. I brevet till postmästaren i Stora Rör skrev han bland annat följande:

"Jag för min del anser lönen för liten i anseende till det besvär och den korrespondens som här har varit under senare åren och för framtiden är att påräkna, i anseende att korrespondensen från allmänheten inom denna stations område har på senare tiden betydligt tilltagit. Även är här mycket besvär med tjänsteförsändelser från och till kronolänsmannen Herr N J Allmer som är boende i närheten av denna station, för vilket besvär en del andra poststationer på denna postlinje äro befriade och har kanhända lika stor avlöning som jag begärt".

Det var kanske litet otaktiskt av Olsson att i det läget begära högre arvode. Han fick nämligen en medsökande i handlanden Carl Josef Palm, som erbjöd sig att överta poststationen mot oförändrat arvode. Det kunde han lätt, för han hade ju ändå sitt pass i affären och skulle till och med vinna på att en och annan postkund handlade mer hos honom än tidigare. Kyrkoherde C E Sandgren försökte visserligen ge Johan August Olsson sitt

stöd genom ett brev till poststyrelsen den 27 november 1883, men det hjälpte inte. Länsstyrelsen förordade Palm i sitt brev till poststyrelsen den 23 januari 1884 därför att han nöjde sig med den redan fastställda lönen. Poststyrelsen beslöt den 29 januari att anta Palm.

Att poststationsföreståndaren Hemmansägaren Olof Jonsson i Gårdby avlidit denna dag och att sonen Johan August Olsson, född 1851, som efterträder fadern i egendomen, är synnerligen väl kand för duglighet, ordning och reda och är van vid grötens skötande under faderns lifstid samt fullt vederhäftig för hvad honom anfärtas och eger god fröjd, varder härmed intygadt för ansökan om skötande af stationsföreståndarebefattningen, och vägar under bestämning enskildt uttrycka den önskan, att under n. v. förkallanden Johan August Olsson måtte framför andra i Gårdby by förordnas.

Gårdby, Sacken den 27 November 1883.

*C. E. Sandgren,
Kyrkoherde.*

Kyrkoherden ville helst att Johan August Olsson skulle bli ordinarie poststationsföreståndare sedan han på ett föredömligt sätt vikarierat lång tid för fadern. Länsstyrelsen och poststyrelsen ville annorlunda, men det skulle senare visa sig vara ett olämpligt val.

Nu gick det som det inte så sällan gick med poststationer hos lanthandlare. Extraknäcket för poststationen var bra för handlaren men med skötseln var det si och så. Postmästaren i Kalmar fann åtskilliga brister vid sin inspektion och på hösten 1887 kände han sig föranlåten att anmäla Palm till poststyrelsen. Efter utredning blev denne uppsagd och ett nytt kontrakt tecknades med skolläraren Carl Björkman för tillämpning från oktober 1887,

då poststationen blev flyttad från handelsboden till Sandby och Gårdby församlingars gemensamma skolhus omkring en kilometer söder om Gårdby. Björkman fick genom poststyrelsens beslut i december 1893 årsarvodet höjt till 150 kr.

När Gårdsby socken i Kronobergs län skulle få en poststation i samband med att järnvägen Växjö - Klavrestrom öppnades för allmän trafik 1895, kunde sockennamnet inte användas för den småländska poststationen av risk för förväxling med den öländska. Poststationen vid smalspåret från Växjö fick i stället namnet Norrgårda.

Efter några år skulle Gårdby poststation åter hamna hos en handlande. Det var lantbrukaren Johan Gustaf Holmström som tog över den 1 oktober 1901 på förordnande och från den 1 februari 1902 enligt ett kontrakt. Han hade den inte helt ovanliga kombinationen lantbrukare-handlare. Handlanden Julius E Wickström tog med årsarvodet höjt till 200 kr över den 1 oktober 1907, blott för att efter ett år lämna över till handlanden Johan Emil Engström.

Med järnvägens tillkomst flyttades poststationen den 25 november 1909 till Gårdby stationshus, där järnvägens föreståndare Carl Emil Johansson fick ansvara för samhällets postservice. Arvodet även för denna del av sysslan betalades ut av järnvägsbolaget som i sin tur fick kollektiv betalning från postverket. Årsarvodet för postgöromålen i Gårdby var till en början 360 kr men höjdes den 1 juni 1911 till 420 kr.

Fyra månader senare tog Axel August Löfström över ansvaret för en period på sex år. Detta vilade därefter på John Frithiof Haglund (1916-1927), Josef Hjalmar Hörlin (1927-1928), Carl Gustaf Robert Carlson (1928-1944), Nils Arne Strömberg (1945-1947), Artur Valter Olsson (1947-1960) samt en i personalkorten icke namngiven vikarie (1960-1961). På grund av järnvägsnedläggningen den 30 september 1961 blev vikarien den som skötte både post och järnväg sist. Från den 1 oktober 1961 tog Maj-Britt Andersson hand om postgöromålen. Hon hade vikarierat vid den förenade post- och järnvägsstationen i Torngård sedan den 1 februari samma år. Sedan hon avgick i Gårdby den 30 juni 1964, hölls poststationstjänsten på vakans till dess poststationen kunde dras in med maj månads utgång 1967

1874-01-01--1877-07-31
1878-05-15--1967-09-30

Norra Möckleby

I poststyrelsens brev den 15 december 1873 till länsstyrelsen i Kalmar redovisades bl a vilka kontrakt om postföring och poststationer som hade godkänts för tillämpning från 1874 års ingång i anslutning till att kronobrevbäringen skulle upphöra. Däri hette det bland annat följande:

"Inom Ölands södra mots fögderi skall mellan de poststationer som komma att inrättas i Wickleby och Norra Möckleby på ett avstånd från varandra som uppgivits utgöra 2 1/4 mil, fortskaffas gångpost en gång i veckan, om vilken postbefordran kronofogden A Wellin anmält sig hava vidtalat inhysesmannen Per Jansson i Karlevi. Poststationer komma att öppnas i Norra Möckleby och har till poststationsföreståndare därstädes förordnats skolläraren S A Lundell, i Gårdby, hemmansägaren Lars Pettersson, i Stenåsa - - -

- - - Det arvode som blivit tillagt var och en av bemälda poststationsföreståndare (14 st) utgör 100 riksdaler, för år räknat".

Sven August Lundell lyckades sälja frimärken för i det närmaste 110 kr under första verksamhetsåret och fick alltså med liten marginal ihop till sin egen avlöning. För 1875 var motsvarande belopp 148 kr. Poststationen föreslogs till indragning i den sparsamhetskampanj som poststyrelsen startade genom ett cirkulärmeddelande till postmästarna i slutet av september 1878. Skälet var dock inte att frimärksuppbörden var för låg utan postmästare August Kempe påpekade närheten till Runstens station på norra sidan och till Gårdby station på södra sidan. Detta föranledde emellertid inte poststyrelsen att den gången besluta om indragning. Däremot kom ett sådant hot fram genom att Lundell skrev till poststyrelsen den 11 oktober 1876 och begärde årsarvodet höjt till 200 kr.

Brevet remitterades genast till postmästaren i Stora Rör "för avgivande till Kungl. Generalpoststyrelsen av yttrande". I sitt svar den 17 oktober 1876 erinrade August Kempe om sina nio månader tidigare avgivna synpunkter och poststyrelsen beslöt den 18 december 1876 att Lundell skulle få 100 kr i arvode för första halvåret 1877 men att skrivelse skulle göras till länsstyrelsen om poststationens indragning.

Efter rådfrågning hos kronofogde Wellin skrev länsstyrelsen den 16 januari 1877 till poststyrelsen "att berörde, föga anlidade poststation torde kunna utan synnerlig olägenhet indragas". Vid föredragning på ankomstdagen för detta svar, den 22 januari 1877, beslöt poststyrelsen att poststationen i Norra Möckleby skulle dras in den 1 april 1877. Beslutet meddelades också i poststyrelsens cirkulär den 26 februari 1877, ett cirkulär som bland annat tillkännagav indragning av 20 poststationer på olika håll i landet, av vilka 13 skulle dras in med mars månads utgång.

Till Kongl. General Poststyrelsen.

1877. d. 22 jan. ann. i B. G. p. 3. sk. av Kongl. Samt sk. till Kongl. Poststyrelsen i Kalmar län.

Färlidning af Kongl. Styrelsens Skrifvelse den 11. Mars 1877. Svar angående ifrågasatt indragning af poststationen i Norra Möckleby af Lands Lödra mot, för, under åberopande af vidberörande Kronofogdens biträde, jag äroa meddelat, att Svaret, följande antitade poststationen förde kunna utan synnerlig olägenhet indragas. Kalmar d. Landskansliet den 16. Januari 1877.

M. Lundell

Beslutet var toga välkommet i Norra Möckleby, där postfrågan togs upp på kommunalstämman den 23 mars 1877. Då beslöt stämman att anhålla hos poststyrelsen att poststationen skulle få bibehållas. Lundell var i så fall villig att sköta den med oförändrat arvode, 100 kr per år. Den följaktliga framställningen påtecknades vid föredragning i poststyrelsen den 3 april 1877 orden "ansågs icke böra föranleda vidare åtgärd". Om detta fick stämman inte något besked förrän efter förfrågan om ärendets utgång.

Vad som hände närmast därefter skall jag låta en möjligen något subjektiv skildring återge. Det är ett citat ur en framställning den 19 mars 1883 från kommunen till poststyrelsen. Därin hette det att "församlingen sedermera en tid sökte uppehålla postkommunikationen medelst lösvaskas utväxlande

med Runstens poststation tvenne gånger i veckan, men detta sätt att uppehålla förbindelsen med den övriga världen kunde icke tillfredsställa den korresponderande allmänhetens billiga anspråk på tidsenliga postkommunikationer". Jag återkommer senare med flera uppgifter om det brev ur vilket jag hämtat detta citat.

Jag har inte kunnat finna någon anteckning om att datumstämpel och sigill blev återsända efter poststationens indragning den 31 mars 1877, men troligen är så fallet. Däremot har jag funnit en anteckning om poststyrelsens beslut den 29 mars 1878 att "avlöningen till poststationsföreståndaren betalas av kommunen". Med detta villkor återöppnades poststationen formellt den 15 maj 1878.

På vad sätt eller med vilket belopp kommunen avlönade sin poststationsföreståndare framgick inte av handlingar som poststyrelsen hade tillgång till vid detta tillfälle. Hembygdsforskare torde kunna finna intressanta uppgifter om den säregna situationen i lokala arkiv. Lundell tröttnade på att ha med posten att göra. Detta accentuerades när han pensionerades som skollärare.

Vid kommunalstämman i skolsalen den 15 mars 1883 beslöts att göra försök att få en av postverket avlönad poststationsföreståndare samt att en extra stämma skulle hållas följande söndag. Den följande extra stämman den 18 mars i kyrkans sakristia beslöt "att ingå till Kongl. General Poststyrelsen med anhållan om att få en avlönad postföreståndare och att i den avgångnes ställe måtte till postföreståndare i Norra Möckleby antagas snickaren A P Andersson".

Stämmans beslut följdes av en framställning, daterad den 19 mars 1883, ur vilken jag för övrigt i texten nyss gjorde det citat som nämner den lösväska som ersatte poststationen efter indragningen. Det framgår därav att kommunens "lön" till Lundell efter poststationens återinrättande den 15 maj 1878 hade utgått i form av "ett belopp motsvarande kostnaden för hållande av lösväska, jämte det han skulle erhålla 3 öre för varje brev eller värdeförsändelse som vid stationen postbehandlades". Tre öre hade visat sig vara för litet och inte gett Lundell den ersättning han önskade, varför "man nödgats att utom gällande porto och rekommendations- eller assursavgift betala 25 öre för varje sådant brev såväl vid inlämning som mottagande".

Nu kunde man tro att det var kommunen som på så sätt subventionerat poststationen, men den subventionen bestod bara i den ringa kostnaden för lösvaskan. Den från 3 till 25 öre höjda avgiften belastade brevavsändare och brevmottagare. Det enkla brevportot var vid denna tid ännu 12 öre och sänktes senare till 10 öre. I fortsättningen av framställningen heter det:

"Dessa extra kostnader äro för brevavsändare och adressater allt för tryckande och i högsta grad orättvisa, icke minst för den fattiga arbetarbefolkningen inom församlingen, vars flertal till följe av den stora emigrationen äger familjemedlemmar i Amerika eller å andra orter med vilka de stå i stor brevväxling, då icke mindre än en femtedel av församlingens befolkning befinner sig utomlands".

Lundell gjorde en formell uppsägning av sitt kontrakt i ett brev till poststyrelsen den 21 mars 1883. Sedan denna behandlades den 29 mars skrev poststyrelsen till postmästaren i Borgholm och bekräftade att Lundells kontrakt skulle upphöra den 30 juni 1883. I ett samtidigt brev till länsstyrelsen frågades "huruvida icke stationen må, utan avsevärd olägenhet för orten, kunna indragas den 30 nästkommande juni, samt, för den händelse en sådan åtgärd anses icke böra vidtagas, förslag väntas å lämplig person, som är villig att enligt kontrakt övertaga föreståndarebefattningen den 1 nästinstundande juli mot årligt arvode av postmedlen till belopp av högst 50 kronor och med skyldighet att i behörig ordning behandla värdebrev såväl som andra försändelser utan särskild gottgörelse av vederbörande korrespondenter".

Rutinmässigt kommunicerade länsstyrelsen ärendet med kronofogden. Denne anförde i sitt svar den 1 juni 1883 att ehuru vägen, en halvmil, till närmaste poststation i Runstens socken inte var "särdeles lång, skulle dock i synnerhet under vintertiden Möcklebystationens indragning vålla ganska kännbar olägenhet för de korresponderande, en olägenhet som icke gärna kunde avhjälpas på annat sätt, än att församlingen finge ombesörja sin postutväxling genom särskild väska; men utom det, att detta skulle vålla en kostnad, varifrån övriga kommuner är befriade, uppstode därigenom given osäkerhet i postutväxlingen, enär ingen vore därför ansvarig".

Länsstyrelsen återopade kronofogdens yttrande och tillstyrkte "att poststationen i Norra Möckleby må tills vidare bibehållas, åtminstone så länge därmed icke förenas större utgift för postverket än ett årligt arvodesbelopp av femtio kronor".

För framt vidstuckend befinnes
lämplig att förstå poststationen i Norra
Möckleby, är jag alltså villig att emottaga
årlig lön af femtio kronor och på öfriga
villkor, som Kungl. General Poststyrelsen
vidare bestämmer, för en befattnings-
tagare.
Norra Möckleby den Maj
1883

Anders Petter Andersson

Från den 1 juli 1883 var sålunda snickaren Anders Petter Andersson föreståndare för poststationen i Norra Möckleby med 50 kr i årsarvode. Hans bostad var belägen alldeles intill den dittillsvarande poststationen. Där hade Lundell inte brytt sig så mycket om markering av poststationens läge, för när postinspektorn i Kalmar avgav sin rapport till poststyrelsen den 5 november 1883 efter vårens inspektionsresa på Öland. skrev han bland annat "att vid stationen Norra Möckleby funnos varken skylt eller brevlåda anbringade utan hade dessa inventarier fått plats på vinden - antagligen aldrig begagnade. Genom ombyte av stationsföreståndare sedan inspektionen förrättades, hava, som jag erfarit, förhållandena ändrats till det bättre".

Genom poststyrelsens beslut den 10 november 1891 flyttades poststationen åter till skolan den 1 december 1891, då skolläraren Per Julius Rydström tog över, nu med 100 kr i årsarvode. Beloppet höjdes till 180 kr från 1901 års ingång, till 225 kr 1907 och till 300 kr 1909. När det höjdes till 360 kr den 1 augusti 1916, fick Rydström också ett biträdesanslag på 60 kr för posttransporter. Man kan tycka att ett sådant borde ha utgått tidigare eftersom transporter mellan poststation och järnvägsstation började redan den 25 november 1909, när järnvägen öppnades för allmän trafik. Poststationen flyttades nämligen inte till järnvägsstationen som fallet var på de flesta håll, där avståndet var rimligt. En brevlåda uppsattes emellertid vid järnvägsstationen med skyldighet för Rydström att ansvara för tömningen.

Till Kungl. Generalpoststyrelsens Trafikbyrå.

Vördsamt anmäles, att postinspektionen förordnat om uppsättande af en större järnvägsbrevlåda å stationshuset i Färjestaden och en mindre dylik brevlåda å järnvägsstationen i Norra Möckleby, med hvilken stationen å platsen ej kommer att förenas.

Den förra brevlådan kommer att tömmas genom postkontorets i Färjestaden försorg och den senare af poststationsföreståndaren i Norra Möckleby. Malmö den 20 november 1909.

Under Postinspektörens frånvaro,
N. Swander

En förening av post och järnväg skulle komma till stånd långt senare, nämligen den 1 juli 1933. Skollärare Rydström var kvar som poststationsföreståndare till 1927 års utgång. Vid sin avgång tillerkändes han ett s k ålderdomsunderstöd. För avtalsanställd personal fanns ännu inte något ordnad pensionssystem. Till Rydströms efterträdare utsågs dennes son, journalisten Sigurd Martin Ruben Rydström, som under omkring 10 år skött posten på faderns ansvar. När han slutade den 15 augusti 1931, tog fru Anna Axelina Rydström över poststationen men efter knappt två år flyttades den till järnvägsstationen den 1 juli 1933.

Det blev nu järnvägsanställda som tog ansvar för posten i Norra Möckleby, nämligen Karl August Söderberg (1933-1934), Albin Henrik Emanuel Pettersson (1934-1941) och Ingrid Elsa Maria Larsson (1941-1961).

Järnvägsnedläggningen medförde att avtalet mellan post och järnväg upphörde. Poststationen fick finnas kvar en tid och postverket hyrde lokal i stationshuset, där den tidigare SJ-anställda Frideborg Viktoria Maria Johansson fick sköta postärendena. Hon avgick som poststationsföreståndare den 1 oktober 1967 då poststationen drogs in.

Myckleby socken i Bohuslän fick en poststation vid 1875 års ingång. Den låg vid kronolänsmansbostället Totorp nära sockenkyrkan och hade sockens namn, vilket den fick behålla, när den efter en tid flyttades till en mera trafikerad plats, Stillingsön. Namnet Myckleby var föga känt och uppgavs till och med vara ett "Terra incognita" av några personer som i ett brev till poststyrelsen i juli 1883 önskade få en mera känd postadress.

Visserligen var det naturligt att poststationer bar socknens namn, men det var rimligt från adresseringssynpunkt att de i stället bar samhällets namn. Det förelåg dessutom risk för förväxling vid sortering, eftersom det fanns två socknar på Öland med namnet Norra resp Södra Möckleby. Inte sällan hände det att post som skulle till Stillingsöns tog omvägen över Öland.

De bohuslänska brevskrivarnas önskan om namnförändring förstärktes av ett samtidigt medsänt brev från kronofogden på Orust. Denne framhöll att det fanns platser med namnet Myckleby i tre andra län och att det snarlika namnet Nyckelby fanns i minst sex svenska län. Från postkontoret på Orust hade han erfarit att poststationen med namnet Myckleby ofta förväxlades med dessa. Även länsstyrelsen i Göteborg anslöt sig till uppfattningen att poststationens namn borde ändras och från den 1 januari 1884 fick den namnet Stillingsön.

Ölands Skogsby

När järnvägen togs i bruk för allmän trafik öppnades en förenad post- och järnvägsstation med namnet Ölands Skogsby den 25 november 1909. Prefixet Ölands var ett måste, eftersom det vid sortering fanns risk för förväxling med andra snarlika poststationer, t ex Skogaby i Halland. Ehuru det formella förordandet utfärdades långt senare, var det Erik Magnus Theodor Ehrnberg som från starten fick ansvaret för posten. Han var i tjänst som stationsförman i Skogsby under drygt två år och därefter vilade postansvaret på följande järnvägsanställda: Ernst Walfrid Jonsson (1912), Einar Eugen Albanus Ekstam (1912-1918), Carl Gustaf Robert Carlson (1918-1928), Oskar Nilsson (1928-1930), Per August Bolin (1930-1941), Gustav Rune Björk (1941-1942), Elin Sonja Maria Svensson (1942-1946), Johanna Matilda Johansson (1946-1949) och Axel Erik Leonard Petersson (1949-1961).

Med järnvägsnedläggelsen måste samarbetet med SJ upphöra. Sin vana trogen tog postverket hand om en av de på grund av nedläggningen överblivna järnvägsanställda och lät platsvakten i Skärlov, Elin Ida Charlotta Evstedt, bli föreståndare för den i stationshuset kvarliggande icke förenade poststationen Ölands Skogsby. Postverket inköpte SJ:s postboxanläggning för 600 kr. Poststationen fick finnas kvar till oktober månads utgång 1972. Indragningen var egentligen planerad att genomföras i samband med postverkets övergång till en ny transport- och sorteringsorganisation den 12 maj 1968 men blev av olika skäl uppskjuten.

Postmästare Einar Ericsson och överkontrollör Einar Alm i Kalmar tackade Elin Evstedt i hennes hem för lång och trogen tjänst. Två lantbrevbäringslinjer från Färjestaden delade upp mellan sig de hushåll som hade betjänats av poststationen Ölands Skogsby.

Litteratur om svensk post- och samhällshistoria

Publikationsnummer samt bok- eller häftetitel

1. Posthistoria från Ljungby kommun
2. Kommunikation i gränsbygd (södra Sunnerbo härad)
3. Kommunikation i Västbo
4. Kommunikation i Allbo
5. Hembygdens postarkiv (utgången, ersatt med häfte 100)
6. Kommunikation i Kinnevald
7. Posten i samhället. Skildringar från fyra sekler
8. Kongaposten
9. Berättelser från glesbygd (Uppvidinge härad)
10. Mitt i Småland (Norrvidinge härad)
11. På post i Mo härad
12. Posten i Njudung (Västra och Östra härad)
13. Humlegubbar (Udda utveckling för posten i skilda delar av Sverige)
14. Tunalänspost
15. På post i Norra Småland (Norra och Södra Vedbo härad)
16. Filateli i Postens cirkulär under 150 år. I urval och med kommentarer
17. Postorters namn som fört försvunnit

31. Posthistoria från Forsheda
32. Posthistoria från Kåkindes härad
33. Kortlivade postnamn i Örebro län
34. Posten vid Nora-Karlskoga och Vikern-Möckelns järnvägar
35. Posten vid järnvägarna Strömtorp-Otterbäcken och Gullspång-Torved
36. Posten vid järnvägen Hässleholm-Kristianstad
37. Posten vid järnvägen Hässleholm-Veinge
38. Posten vid järnvägen Eslöv-Kristianstad
39. Posten vid järnvägen Kristianstad-Brösarp
40. Posten vid järnvägen Lund-Harlösa
41. Posten vid järnvägen Ystad - Sankt Olof
42. Posten vid järnvägen Brösarp-Ystad
43. Litet om posten vid Inlandsbanan
44. Något om posten i Handbörds härad
45. Något om posten i Norra Möre
46. Posten vid järnvägen Norrköping-Arkösund
47. Glimtar från posten i Södra Möckleby (Degerhamn)
48. Posthistoria från Jula-trakten
49. Posthistoria från Vedens härad
50. Posten vid Krösnabanan
51. Posthistoria från Ronneby
52. Om posten vid Blekinge kustbana
53. Posthistoria från Rognäs
54. När posten kom till Amernmark
55. Posthistoria från Vargbacken
56. Posten vid järnvägen Dalby-Bjärsjölagård
57. Posthistoria från Helgebodafors
58. Posthistoria från Kållands härad
59. Posthistoria från Karlsborgs kommun
60. Posthistoria från Kinne härad

län

G
G
F
G
alla
G
alla
G
G
G
F
F
alla
H
F

F
R
T
T
T R
L
L
L M
L
M
L
L
L
6 län
H
H
E
H
R
P
G K
K
K
BD
BD
BD
M
S
R
R
R

Publikationsnummer och häftetitel

61. Glimtar från posten i Väskinde
62. Posthistoria från Barne härad
63. Posthistoria från Ase härad
64. Posthistoria från Laske härad
65. Posthistoria från Frökinds härad
66. Posthistoria från Gudhems härad
67. Om post i Skövde kommuns landsbygd
68. Posthistoria från Töreboda kommun
69. Posthistoria från Gullspångs kommun
70. Posthistoria från en del av Mariestads kommuns landsbygd
71. Posthistoria från Ransbergs socken i Västergötland
72. Posthistoriska glimtar från Lunds kommun
73. Posthistoria från Tofteryds socken
74. Något om posten i Gärdslösa-trakten
75. Posthistoria från Valla socken på Tjörn i Bohuslän
76. Något om kortlivad post i Halland
77. Posthistoria från Asarums socken
78. Posthistoria från Sölvesborgs kommun
79. Posthistoria från Blekingekusten
80. Posthistoria från Fridlevstad, Hjortsberga, Ringamåla, Sillhövda & Öljuhult
81. Kortlivade postnamn i Uppland
82. Kortlivade postnamn i Västmanland
83. Några kortlivade postnamn i Östergötland
84. Poststationer vid Nordvästra Stambanan
85. Kortlivad skånsk post, del 1, Malmöhus län
86. Kortlivad skånsk post, del 2, Kristianstads län
87. Posthistoria från Villands härad
88. Posthistoria från Möklinta socken och järnvägen Sala - Krylbo
89. Kortlivade postnamn i Gävleborgs län
90. Kortlivade postnamn i Kopparbergs län
91. Kortlivade postnamn i Jämtlands län
92. Kortlivade postnamn i norra Sverige
93. Posthistoria från Inlands Nordre härad
94. Posthistoria från Inlands Södre härad
95. Posthistoria från Tunge härad
96. Posthistoria från Lane härad
97. Posthistoria från Tanums härad
98. Posthistoria från Bullarens och Sörbygdens härad
99. Posthistoria från Kville härad
100. Guide för post- och samhällshistoria från mer än 2000 orter
101. Något om posten vid järnvägen Tingsryd - Bredåkra
102. Något om posten i Råå
103. Posthistoria från Rydaholms socken
104. Anteckningar om posten i Tving
105. Om posten i trakten av Synnerby
106. Om posten i Sexdrega pastorat
107. Något om posten i Listerby socken
108. Om posten i södra Kind
109. Om posten i Madesjö
110. Om posten i Västra Eds pastorat
111. Om posten i Gärdserums pastorat
112. Om posten i Gamleby och Överums pastorat
113. Posten vid järnvägen Malmö - Genarp
114. Posten vid järnvägen Limmared - Holsljunga
115. Om posten i Svenljunga pastorat

län

I
R
R
R
R
R
R
R
R
R
R
M
F
H
O
N
K
K
K
K
B C
U
E
T S
M
L
L
U W
X W
W
Z
Y AC BD
O
O
O
O
O
O
O
O
O
K
M
F
K
R
P
K
P
H
H
H
M
P
P

Publikationsnummer och häftestitel

116.	Om posten i Kind vid gränsen till Småland
117.	Om posten i Olofströms kommun
118.	Om posten vid Västra Centralbanan
119.	Posten i trakten av Kvänum
120.	Om posten i Bjuvs kommun
121.	Posten i tre västgörssocknar Varola Vårsås Mofalla
122.	Om posten i Fröjereds pastorat
123.	Poststationer vid järnvägen Uddevalla - Herrljunga
124.	I Sydost; posthistoria från Östra härad i Blekinge
125.	Om posten i Hällaryds pastorat
126.	Posten vid smalspåret (Växjö - Västervik)
127.	Posthistoria från Söderåkra
128.	Posten i Arby pastorat
129.	Posten i Vintrosa pastorat
130.	Posten i Högsby pastorat
131.	Posten i Höks härad
132.	Landsbygdspost i Skara kommun
133.	Posthistoria från Ore socken
134.	Aspelandspost
135.	Poststationer vid järnvägen Bränninge - Väderstad
136.	Om post i Ovanåkers kommun
137.	Om posten i Hästveda och Stoby pastorat
138.	Posthistoria från Förslövs och Hjarnarps pastorat
139.	Posten vid järnvägen Norrköping - Valdemarsvik
140.	Posthistoria från Vilske härad
141.	Om post vid järnvägen Jönköping - Gripenberg
142.	Posthistoria från Alingsås kommun
143.	Posthistoria från Bollebygds härad
144.	Posthistoria från Vättele härad i Västergötland
145.	Posthistoria från Kinnefjärdings härad
146.	Landsbygdspost i Stranda härad
147.	Posthistoria från Saleby pastorat och Jungs socken
148.	Posthistoria från Vårgårda kommun
149.	Posthistoria från Malma socken i Västergötland
150.	Posthistoria från Viste härad
151.	Posthistoria från Ale härad
152.	Posthistoria från Skurups kommun
153.	Posten vid järnvägen Malmö - Ystad
154.	Posten vid järnvägen Börninge - Östratorp
155.	Om post i Norra Härene socken
156.	Posten vid järnvägen Borås-Ulricehamn
157.	Posten vid järnvägen Malmö - Simrishamn
158.	Kortlivade poststationer i sydöstra Skåne
159.	Posten vid järnvägen Kristianstad - Älmhult
160.	Kortlivad post på Gotland
161.	Några poststationer i Norra Tjust
162.	Posthistoria från Klippans kommun
163.	Posthistoria från Kärda
164.	Landsbygdspost vid Mariestad - Kinnekulle järnväg
165.	Posten vid järnvägen Hästveda - Karpalund
166.	Landsbygdspost i Södra Tjust
167.	Posthistoria från Habo och Mullsjö kommuner
168.	Posthistoria från Tidaholms kommun
169.	Posthistoria från södra Mark
170.	Posthistoria från nordvästra Mark

län

P
K
R P F
R
M
R
R
O P R
K
K
H G
H
H
T
H
N
R
W
H
E
X
L
L
E
R
F
P
P
R
H
R
R
R
P
M
M
M
R
P
M L
L
L
I
H
L
F
R
L
H
R
R
P
P

Publikationsnummer och häftestitel

171.	Posthistoria från nordöstra Mark	P	20
172.	Poststationer vid järnvägen Älmhult - Sölvesborg	G L K	30
173.	Posthistoria från Arnäs' socken	Y	10
174.	Landsbygdspost vid järnvägen Trollhättan - Nossebro	P R	20
175.	Posthistoria från Valbo härad i Dalsland	P	30
176.	Posthistoria från Tierps kommun	C	30
177.	Posthistoria från Vette härad i Bohuslän	O	20
178.	Posthistoria från Sevede härad i Kalmar län	H	30
179.	Kortlivad sömrländsk post	B D	30
180.	Kortlivad sömrländsk post, del 2	B D	20
181.	Om posten vid järnvägen Kilafors - Söderhamn	X	20
182.	Kortlivade småländska postnamn	F G H	40
183.	Kortlivade postnamn i Värmland	S	20
184.	Posthistoria från Harjagers härad	M	25
185.	Kortlivade postnamn i Västergötland	P R	30
186.	Om posten i Nordmarks socken	S	25
187.	Om posten vid Norbergs Järnväg	U	25
188.	Om posten vid järnvägen Eslöv-Ystad	M	25
189.	Posthistoria från Torsås' pastorat i Kalmar län	H	25
190.	Något om posten vid Nordmark-Klarälvens järnväg	S	25
191.	Om posten vid Karlstad-Munkfors' järnväg	S	25
192.	Posten vid Skåne-Smålands järnväg, södra delen	L	25
193.	Posthistoria från Ljungby socken i Kalmar län	H	25
194.	Om posten i Byarums, Åkers och Kävsjö socknar	F	20
195.	Posthistoria från Fryele, Gällaryds och Hagshults socknar	F	20
196.	Något om posten i Hånger, Tännö och Voxtorps socknar	F	20
197.	Om posten vid järnvägen Örebro - Svartå	T	25
198.	Posthistoria från Karlstunda pastorat	H	25
199.	Posthistoria från tolv orter i Södra Möre härad	H	30
201.	Något om Posten i Robertsfors kommun	AC	20
202.	Något om Posten på Västra Orust	O	30
203.	Posthistoria från Sotenäs kommun	O	25
204.	Posthistoria från Östra Orusts härad	O	30
205.	Posthistoria från Flundre härad	P	20
206.	Om posten vid Mellersta Östergötlands Järnväg	E	30
207.	Posthistoria från Redvägs härad	P	30
208.	Posthistoria från Ås härad	P	30
209.	Posthistoria från Gärdslösa pastorat	H	30
210.	Posthistoria från Glömminge och Torslunda pastorat	H	30
211.	Posthistoria från Mörbylånga pastorat	H	40
212.	Posthistoria från Södra Möckleby pastorat	H	30
213.	Posthistoria från Köpings pastorat på Öland	H	30
214.	Posthistoria från Högby pastorat	H	30
215.	Postuppsyningsmansplatser		30
216.	Om posten vid Gotlands järnvägar. 1878 års linjedel	I	25
217.	Om posten vid Gotlands järnvägar. Fortsättningen av 1878 års linjedel	I	25
218.	Något om posten i Nässjötrakten	F	25
219.	Något om posten vid och omkring järnvägen Visby-Lärbro	I	25
220.	Något om Postens historia på Tjörn	O	20
221.	Något om Postens utveckling i Gäsene härad och angränsande socknar	P	25
222.	Posthistoriska glimtar från Gällivare kommun	BD	30
223.	Något om Posten vid järnvägen Frövi-Ludvika	T W	30
224.	Något om Posten vid Malmö-Kontinentens järnväg	M	20
225.	Något om Posten på Stångenäset	O	30
226.	Något om Posten vid järnvägen Malmö-Vellinge-Trelleborg	M	40
227.	Posthistoria från Öckerö kommun	O	20
228.	Posthistoria från Bankekinds härad	E	30
229.	Posthistoria från Inlands Fräkne och Inlands Torpe härader	O	20
230.	Posthistoriska glimtar från Arjeplogs kommun	BD	30
231.	Posthistoria från Säffle	S	30
232.	Posthistoria från Norra Gotland	I	25
233.	Något om posten vid järnvägarna Slite-Klintehamn-Hablingbo	I	30
234.	Gotländsk uppost i öster	I	20

län pris kr

Publikationsnummer och häftetitel	län	Pris kr
171. Posthistoria från nordöstra Mark	P	20
172. Poststationer vid järnvägen Älmhult - Sölvesborg	G L K	30
173. Posthistoria från Arnäs' socken	Y	10
174. Landsbygdspost vid järnvägen Trollhättan - Nossebro	P R	20
175. Posthistoria från Valbo härad i Dalsland	P	30
176. Posthistoria från Tierps kommun	C	30
177. Posthistoria från Vette härad i Bohuslän	O	20
178. Posthistoria från Sevede härad i Kalmar län	H	30
179. Kortlivad sörmländsk post	B D	30
180. Kortlivad sörmländsk post, del 2	B D	20
181. Om posten vid järnvägen Kilafors - Söderhamn	X	20
182. Kortlivade småländska postnamn	F G H	40
183. Kortlivade postnamn i Värmland	S	20
184. Posthistoria från Harjagers härad	M	25
185. Kortlivade postnamn i Västergötland	P R	30
186. Om posten i Nordmarks socken	S	25
187. Om posten vid Norbergs Järnväg	U	25
188. Om posten vid järnvägen Eslöv-Ystad	M	25
189. Posthistoria från Torsås' pastorat i Kalmar län	H	25
190. Något om posten vid Nordmark-Klarälvens järnväg	S	25
191. Om posten vid Karlstad-Munkfors' järnväg	S	25
192. Posten vid Skåne-Smålands järnväg, södra delen	L	25
193. Posthistoria från Ljungby socken i Kalmar län	H	25
194. Om posten i Byarums, Åkers och Kävsjö socknar	F	20
195. Posthistoria från Fryele, Gällaryds och Hagshults socknar	F	20
196. Något om posten i Hånger, Tännö och Voxtorps socknar	F	20
197. Om posten vid järnvägen Örebro - Svartå	T	25
198. Posthistoria från Karlslunda pastorat	H	25
199. Posthistoria från tolv orter i Södra Möre härad	H	30
201. Något om Posten i Robertsfors kommun	AC	20
202. Något om Posten på Västra Orust	O	30
203. Posthistoria från Sotenäs kommun	O	25
204. Posthistoria från Östra Orusts härad	O	30
205. Posthistoria från Flundre härad	P	20
206. Om posten vid Mellersta Östergötlands Järnväg	E	30
207. Posthistoria från Redvägs härads	P	30
208. Posthistoria från Ås härad	P	30
209. Posthistoria från Gärdslösa pastorat	H	30
210. Posthistoria från Glömminge och Torslunda pastorat	H	30
211. Posthistoria från Mörbylånga pastorat	H	40
212. Posthistoria från Södra Möckleby pastorat	H	30
213. Posthistoria från Köpings pastorat på Öland	H	30
214. Posthistoria från Högby pastorat	H	30
215. Postuppsyningsmansplatser		30

Mer posthistoria tillkommer kontinuerligt. Skriv och berätta om vilket område som intresserar Dig!

Till Postmästaren i Kalmar.

Sedan, efter verkställd inspektion af Gäddby poststation, Postmästaren i skrifvelsen den 23 november sistlidet är hos Kongl. Generalpoststyrelsen framställt åtskilliga anmärkningar mot det på hvar på stationen handskrift af föreståndaren, landthandlanden Carl Johan Palm, samt Postmästaren der efter, enligt föreskrift, den 13 februari inkommande är hit inkommit med Palm's införda förklaring i ämnet, här, beträffande ifrågasatt ombyte af föreståndare för samma poststation, Landskapet i Kalmar län till poststationsföreståndare i Gäddby föreslagit skalkäranen Carl Björckman, hvilken vore för bestyret lämplig samt erbjude sig afvertaga poststationsföreståndarebefordringen mot en utgående årsarvode af ett hundra /100/ kronor, med vilkor dock att poststationen skulle förflyttas till Sandby och Gäddby församlingars gemensamma skalkus, beläget omkring en tredjedels mil söder om Gäddby.

Med antagande af detta erbjud har Kongl. Styrelsen nu med Björckman om poststationens i Gäddby skötande upprättat det kontrakt, som, äfvel som att klämpas från och med nästkommande oktober månads början, till stationen med, på sått hemställt blifvit, till skalkuset förflyttas, härmed afrensades i två exemplar, för att genom Postmästarens fördrag lifva försedd med Björckmans behörigen bevitnade påskrift om godkännande, hvarefter en exemplaret honom tillställes och det andra hit åtsändes, sedan Postmästaren, till egen efterretelse, af kontraktet tejt afskrift, hvar till blänkett lifjant följer

1
Kontraktet till Björckman, utlemmas för Postmästaren emelertid mot behörigen bevitnad bevis, som hit insändes och hvar till blänkett lifjant lifjogas, till upplöparande med nästkommande september månads utgång upp påse det med förbörjade Palm den 29 januari 1887 upprättade kontrakt om poststationens i Gäddby handskrift Stockholm den 27 maj 1887.

Mikael Roos